

Felnőtt analfabéták oktatása

A letűnt politikai rendszernek egyik legnagyobb bűne az a szűkmarkuság volt, amelylyel a kulturális ügyeket intézte. Míg a militarizmus fenntartására az államháztartás jövedelmeit messze túlhaladó milliókat költött, addig a kultúra fejlesztésére fillérek alig jutottak. Ennek a rövidlátó politikának az lett a természetes következménye, hogy az államnak mostohagyermekévé vált a népnevelés; rozszart viskókban húzódoott meg a népoktatás, sőt igen sok helyen fedelmet sem kapott. Ez a rendszer mesterséges melegögya volt az analfabéta tenyésztésnek.

A tanácsköztársaság kormányának e tűrhetetlen állapotok között elsőrendű kötelessége, hogy rendet teremtsen és a proletár analfabéták tömegeinek alkalmat adjon a legszükségesebb elemi ismeretek megszerzésére, a félig analfabétáknak — vagyis az elemi iskolának csak egy-két osztályát végzetteknek — pedig módot nyújtson arra, hogy hiányzó ismereteiket továbbképző tanfolyamokon gyarapíthassák. E célból a közoktatásügyi népbiztosság a következőket rendelte el:

1. Minden népiskola mellett a tanköteles kort már meghaladott, valamint felnőtt férfiak és nők számára két párhuzamos tanfolyamot kell szervezni. És pedig: egyet az írni-olvasni és számolni egyáltalán nem tudók, egyet pedig a hiányos elemi ismeretekkel rendelkezők részére. Egy-egy tanfolyamra 30—30 résztvevő vehető fel. De mindenik tanfolyamnak annyi párhuzamos csoportja (osztálya) szervezhető, ahányszor 30 tanulni vágyó jelentkezik.

2. A teljes analfabéták tanfolyamán: az írás-olvasás és számolás alapvető részei, a félig anal-

fabéták tanfolyamán a népiskola III—IV. osztályának legszükségesebb ismeretei legyenek az oktatás tárgyai. *Mind a két tanfolyam ötelje fel a szociális ismereteket is.*

3. Az oktatás, a résztvevők napi elfoglaltsága szerint a délutáni vagy esti órákban történik és rendszerint 4—4 hónapig tart.

4. A tanfolyamok vezetése kötelező a népiskola tanítóira és tanítónőire. Munkájukért kellő díjazásban részesülnek. Elvárható azonban, hogy e munkában a középfoku intézetek tanítói is osztozni fognak népiskolai elvtársaikkal.

5. *Minden résztvevő ingyen kapja a szükséges könyveket és írószereket.*

6. Az oktatást sehol sem szabad addig megkezdeni, míg a tankönyv- és írószerszükségletéről nem történt gondoskodás. Ennek megtörténte után az oktatás megkezdésének időpontját külön rendelet fogja megállapítani.

7. A munkások, katonák és parasztok tanácsai kötelesek e rendeletet a helyileg szokásos módon azonnal közhírré tenni és az analfabétákat a tanfolyamon való önkéntes részvételre buzdítani. Ugyanekkor kötelesek az iskolák vezetői a jelentkező teljes és fél analfabétákat, külön-külön, az iskolai felvételi naplónak megfelelő jegyzékbe foglalni és a folyó évi május hó 15-én — a helyi tanács útján — jelentést tenni a megyei művelődési osztálynak: a jelentkezők számáról, valamint a tanfolyamok sikerét biztosító és helyi szempontból fontossággal bíró körülményekről.

Végül felhivatnak a fővárosi, a megyei és a megyeivel azonos önálló rendelkezéssel bíró városi tanácsok, hogy járások illetve kerületek szerint, betűrendben készített kimutatásban, legkésőbb folyó évi május hó 25-ig számoljanak be a jelentkezés eredményéről, hogy a tankönyv és írószerszükséglet beszerzéséről rendelkezni lehessen. Egyben jelentsek azt is, hogy a tanítók közül kit akarnak ilyen tanfolyamokon a tanítással megbízni.